

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статей 29, 30 Бюджетного кодексу України (щодо уточнення деяких положень) (реєстр. № 4040а від 21 липня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 19 жовтня 2016 року (протокол № 51) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до статей 29, 30 Бюджетного кодексу України (щодо уточнення деяких положень) (реєстр. № 4040а від 21 липня 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Алексеєвим І.С.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою забезпечення реалізації положень Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Для досягнення мети автором пропонується внести доповнення до Бюджетного кодексу України щодо джерел формування складу доходів спеціального фонду Державного бюджету України платою за видачу посвідчення приватного виконавця та спрямування цих коштів на здійснення витрат, пов'язаних з видачою посвідчення приватного виконавця, забезпечення діяльності кваліфікаційної та дисциплінарної комісії приватних виконавців.

Крім цього, Законопроектом передбачається внести зміни до пункту 18 частини четвертої статті 30 Бюджетного кодексу України та визначити, що кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України від надходження виконавчого збору, стягнутого органами державної виконавчої служби, спрямовуються на виплату винагороди працівникам органів державної виконавчої служби.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), в Україні визнається і діє принцип верховенства права, закони та

інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша та друга статті 8).

У нашій державі права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України (частина перша статті 55, частина п'ята статті 124 Конституції України).

Виконання рішення суду є невід'ємною частиною права на справедливий суд. Правосуддя визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості й забезпечує ефективне поновлення у правах. Судове рішення за своєю суттю охороняє права, свободи та законні інтереси громадян і є завершальною стадією судового провадження.

У резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи 1787 (2011) від 26 січня 2011 року «Виконання рішень Європейського суду з прав людини» відзначається існування основних системних недоліків, які викликають велику кількість повторюваних висновків щодо порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що серйозно підривають верховенство права. Щодо України ці проблеми пов'язані, зокрема, із хронічним невиконанням рішень національних судів.

Невиконання судових рішень негативно впливає на авторитет судової влади, оскільки в такому разі не досягається кінцева мета правосуддя – захист інтересів громадян і реальне поновлення їхніх порушених прав. Без належного виконання судових рішень правосуддя втрачає сенс.

Наведена позиція знаходить своє підтвердження і в практиці Європейського суду з прав людини. Так, право на виконання судового рішення є невід'ємною складовою права на доступ до суду, передбаченого статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (рішення Європейського суду з прав людини у справах «Горнсбі проти Греції», «Брумареску проти Румунії», «Піалопулос та інші проти Греції» «Шмалько проти України», «Юрій Миколайович Іванов проти України»).

Ситуація, що склалася в нашій державі з примусовим виконанням судових рішень державною виконавчою службою, підтверджує нагальну потребу реформування системи виконання рішень з урахуванням реалій сьогодення українського суспільства і дієвого досвіду закордонних партнерів у цій сфері.

З огляду на зазначене, 2 червня 2016 року парламентом прийнято закони України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» і «Про виконавче провадження», метою яких є запровадження в Україні змішаної системи виконання рішень, удосконалення порядку примусового виконання рішень, що має започаткувати реформування системи виконання судових рішень і рішень інших органів.

Задля забезпечення підґрунтя для реалізації положень Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і

рішень інших органів», а також дотримання конституційних вимог щодо збалансованості бюджету України, необхідно внести зміни до Бюджетного кодексу України.

Положення частини третьої статті 95 Конституції України, згідно з яким держава прагне до збалансованості бюджету України, Конституційний Суд України розглядає як намагання держави при здійсненні бюджетного процесу дотримуватися рівномірного співвідношення між доходною та видатковою частинами Державного бюджету України і як її завдання та обов'язок при цьому реалізовувати конституційні засади розвитку і зміцнення демократичної, соціальної, правової держави, забезпечення її суверенітету і економічної самостійності, утвердження прав і свобод людини.

Водночас, правова природа бюджету не може обмежуватися лише фінансово-економічною складовою. Бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду (абзаци перший підпункту 3.3., третій підпункту 3.2. пункту 3 Рішення Конституційного Суду України від 27 листопада 2008 року № 26-рп (справа про збалансованість бюджету).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до статей 29, 30 Бюджетного кодексу України (щодо уточнення деяких положень) (реєстр. № 4040а від 21 липня 2016 року), поданий народним депутатом України Алексеєвим І.С., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ